

KESKKONNAAMET

Jörgen Vanamõisa
Transpordiamet
Jorgen.Vanamoisa@transpordiamet.ee

Teie 04.03.2024

Meie 27.03.2024 nr 7-9/24/4257-2

Tilgu tee alternatiivlahendustele seisukoha andmine

Austatud Jörgen Vanamõisa

Pöördusite Keskkonnaameti poole saamaks arvamust tööle „Riigitee nr 11414 Tilgu tee alternatiivlahenduse eksperthinnangu koostamine“.

Tilgu tee paikneb Harju maakonnas Harku vallas. Riigitee kogupikkus on 3,778 kilomeetrit ja tee kulgeb piki rannikujoont. Arvestades Rannamõisa panga järkjärgulist taandumist ilmastikutingimuste ja lainetuse mõjul, on ohustatud ka Tilgu tee püsivus.

Experthinnangu selgitati välja, millised oleksid Tilgu tee rekonstrueerimise võimalikud alternatiivid (mingi teine võimalik juurdepääsutee asukoht või mingi muu, optimaalsem ja väiksemate mõjudega alternatiiv või erinevad ehitustehnoloogilised võtted, mis võiksid avaldada väiksemat mõju piirnevale Natura 2000 alale).

Koostatud on võimalikud alternatiivsed variandid, mille kohta soovite Keskkonnaameti arvamust ja tingimusi projektiga edasi minemiseks.

Järeldused

Keskkonnaameti hinnangul on kaitsealustele objektidele, sh Natura alale, kõige väiksema mõjuga alternatiiv 2. Alternatiividel 1 ja 3 on ebasoodsad mõjud maastikukaitseala ja Natura ala kaitse-eesmärkidele ning neid ei ole võimalik ära hoida ega leevendada. Kuna alternatiiv on olemas (alternatiiv 2), siis Natura erand ka ei kohalduks. Seega saab Keskkonnaameti hinnangul edasi minna vaid alternatiiviga 2.

Keskkonnaameti hinnang alternatiividele

Alternatiiv 1 puhul rajatakse tee mere alale. Maabumispunktideks on kinnistud Tilgukalda (19801:001:0109) ja Kaldamänniku (19801:002:0121). Mere alale kavandatud teetamm tekitab sisuliselt uue rannajoone ja meri enam pankrannikuni ei ulatuks.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel jääb osaliselt Kaldamänniku kinnistule ning kavandatavast teetammist maismaa poole Rannamõisa maastikukaitseala¹ Rannamõisa

¹ KLO1000116

piiranguvöönd, mis on ühtlasi ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Rannamõisa loodusala². Alale jäävad ka II kaitsekategooria kaitsealuste käsitiivaliste³ ja III kaitsekategooria kaitsealuse liigi kaldapääsukese⁴ (*Riparia riparia*) elupaigad ning looduskaitsealune üksikobjekt Tilgu koopad⁵. Kavandatavast teetammist mere poole jääb kaitstav looduse üksikobjekt Tilgu kivikülv⁶.

Alternatiivi elluviimisel ehitatakse kaitsealast üle uus sild. Teetammi ehitamisel tekiks kaitsealaga piirnevale alale suletud siseveekogu ja uus rannajoon. Seega alternatiivi elluviimine mõjutab rajatavast teetammist u 20 m kaugusele rannale jäävaid loodusväärtusi. Mere alal on elupaigatüüp veealused liivamadalad 1110. Rannikul on kaardistatud Rannamõisa maastikukaitseala ja loodusala kaitse eesmärgiks olev Natura elupaigatüüp merele avatud pankrannad (kood 1230). Elupaigatüüpi 1230 kuuluvad üksnes murrutusjärsakuga pangad, mis on merelainete otsese mõju piirkonnas. Oluline on pankrannikul looduslike protsesside tagamine, sh avatus merele ja lainetusele. Rannamõisa maastikukaitseala kaitsekorralduskava⁷ kohaselt on kaitsealal kaardistatud 3600 m ulatuses merele avatud pankrandasid ja kaitse-eesmärgiks on samuti seatud 3600 m ulatuses pankrandasid. Seega ei saa elupaigatüübi ulatus väheneda.

Teetammi ja senise rannajoone vahel ei oleks enam tegemist looduslike protsessidega ja loodusliku maastikuga, vaid inimese poolt muudetud tehismaastikuga, kus looduslikud protsessid teiseneksid. Peale alternatiiv 1 elluviimist ei vasta pankrannik enam elupaigatüübi merele avatud pankrannad tunnustele, millele on iseloomulik merelainete aktiivne mõju ja avatus merele. Keskkonnaameti hinnangul kahjustaks alternatiivi 1 elluviimine kaitseala kaitse-eesmärke ja selle seisundit ning selle elluviimine ei ole võimalik.

Alternatiiv 2 puhul rajatakse uus ühendus kuni Kivivabriku tee L1 (19801:001:3291) teeni, mis viib Klooga maanteele. Teest mõlemale poole jäävad III kaitsekategooria kaitsealused liigid kahelehine käoheel⁸, põõsasmara⁹, aas-karukell¹⁰ ja II kaitsekategooria kaitsealused taimed aasnelk¹¹, jumalakäpp¹².

Keelatud on III kaitsekategooria taimede hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas (LKS § 55 lg 8). II kaitsekategooria taimede kahjustamine, sealhulgas korjamine ja hävitamine, on keelatud (LKS § 55 lg 7). Seega on tee alal vajalik kaitsealuste taimede inventuuri läbiviimine ja vajadusel kaitsealuste taimede ümberasustamise taotlemine. Keskkonnaameti hinnangul on alternatiiv 2 kõige vähem keskkonda mõjutav ja looduskaitsealusest aspektist lähtuvalt on see realiseeritav.

Alternatiiv 3 puhul tehakse tegevusi olemasoleval kriitilisel Tilgu tee lõigul. Alternatiiv 3a puhul kasutatakse tee aluspõhjaks kergkruusa kuni 2,5 m sügavuselt u 200 m pikkuses lõigus. Alternatiiv 3b puhul puuritakse tee ja kaitseala vahele u 100 m pikkuses lõigus 19 m sügavused vaiad ja paigaldatakse diagonaalis tee alla ankrud (ka 19 m sügavuseni). Alternatiiv 3c puhul rajatakse tee alla drenaaž u 200 m pikkuses lõigus.

² RAH0000450

³ KLO9115935, KLO9115933, KLO9115932, KLO9115934

⁴ KLO9124324

⁵ KLO4001078

⁶ KLO4001078

⁷ Kinnistatud Keskkonnaameti peadirektori 06.08.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/8

⁸ KLO9311101

⁹ KLO9331235

¹⁰ KLO9349096

¹¹ KLO9311100

¹² KLO9349060

Vaiad alternatiiv 3b puhul jäävad kõige kitsamas kohas Rannamõisa maastikukaitseala praegusest piirist u 6 m kaugusele. Rannamõisa maastikukaitseala piiri ja tee vahele väljapoole maastikukaitseala jääb III kaitsekategooria kaitsealuse liigi aas-karukella¹³ kasvukoht. Joonise järgi paiknevad vaiad väljaspool aas-karukella kasvukohta. Keelatud on III kaitsekategooria taimede hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas (LKS § 55 lg 8).

Vaiad asuvad momendil väljaspool maastikukaitseala. Kuna rannajoon on muutuv, siis tulevikus rannajoone taandumisel võivad vaiad jääda maastikukaitsealale ja Natura alale. Rannajoon on ajas muutuv ja tuleb tagada, et väärtus püsiks kaitse all. Seega on kaitseala piirid vaja edaspidi kooskõlla viia elupaigatüübi reaalse paiknemisega. Sellisel juhul kahjustavad vaiad tõenäoliselt Natura elupaigatüüpi merele avatud pankrannad (1230). Keskkonnaameti hinnangul ei ole perspektiivis (kui rannajoon on taandunud Tilgu teeni) Natura ala kahjustamine välistatud ja seega alternatiivi 3 seetõttu ellu viia ei saa.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Vildak
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Triin Ristmets 56981773
triin.ristmets@keskkonnaamet.ee

¹³ KLO9310872